

Inhoudsopgave

Voorwoord	7
Aanbevolen literatuur	9
Uitleg van gehanteerde begrippen en gebruikte afkortingen	10
Deel 1 Trefwoorden: Aan tot en met Zulk(e)	13
Deel 2 Appendices	161
Deel 3 Observations grammaticales	183
Deel 4 Oefeningen	203
Alfabetisch register	241

Voorwoord

Nieuwe Praktische Wenken is een leerboek voor al degenen die zich na het middelbaar onderwijs verder willen bekwamen in de beheersing van het geschreven en gesproken Frans, maar in de eerste plaats voor studenten van universiteit, hogeschool en vertaalopleidingen.

Opzet van het boek

Het boek is contrastief van opzet: Nederlandse woordcombinaties worden vergeleken met de corresponderende Franse structuren die voor Nederlanders bij het vertalen en redigeren van teksten problemen opleveren. De kennis van vocabulaire en de beheersing van de grammaticaregels bieden namelijk geen voldoende garantie voor het correct weergeven van gangbare zinswendingen in het Frans. *Nieuwe praktische Wenken* beweegt zich op het raakvlak tussen vocabulaire en grammatica. Centraal staat dan ook het signaleren van afwijkende syntagmen en van structuurverschillen in vaste woordcombinaties. Veel aandacht wordt besteed aan de vertaal mogelijkheden van een woord of uitdrukking binnen een gegeven context. Natuurlijk kan men in dit bestek niet alle mogelijke varianten voorzien, maar er is wel naar gestreefd om zinswendingen te presenteren die toepasbaar zijn in nieuwe taalsituaties.

Het boek omvat vier delen:

De Trefwoorden, de Appendices, de Observations grammaticales en de Oefeningen.

Trefwoorden

De trefwoorden of woordingenangen zijn alfabetisch geordend en ingedeeld volgens semantische of syntagmatische criteria, al naargelang de moeilijkheden die deze woordcombinaties opleveren. Het betreft algemeen gangbare woorden, vooral abstracta, functiewoorden en modale partikels die vaak voorkomen in uiteenlopende teksten. De voorbeeldzinnen illustreren het correcte gebruik ervan in de context.

Regelmatig wordt met behulp van een pijltje verwezen naar verwante of tegenovergestelde ingangen of naar de grammatica voor verdere informatie. Voor zover van toepassing, wordt een lemma afgesloten met een verwijzing naar de lijsten van de *Appendices*, namelijk

- *Verbes et adjectifs à préposition fixe*, waarbij de aandacht wordt gericht op het gebruik van afwijkende voorzetsels in het Frans.
- *Mots qu'on ajoute en français*, waarbij wordt gewezen op de noodzaak om in de vertaling een extra lexicaal element toe te voegen.
- *Mots qu'on supprime en français*, waarbij in de vertaling een lexicaal element wordt weggelaten.

Metacommentaar, taalgebruik en stijlregisters

De informatie tussen ronde haken bevat semantische, syntagmatische en grammaticale kenmerken. Met de aanduiding *traductions contextuelles* wordt bedoeld dat geen algemene regel kan worden gegeven. Het taalgebruik in de voorbeeldzinnen is het gangbare hedendaagse Frans, in het bijzonder het geschreven Frans, maar het gesproken Frans en het spontane taalgebruik in informele situaties komen ook aan bod. Voor de markering van de stijlregisters raadplege men de begrippenlijst.

Appendices

Deze bevatten lijsten van Nederlandse woorden met specifieke problemen. Het betreft woorden waarvan óf de betekenis óf de vorm afwijkt van het Frans. Dit kan juist vanwege de gedeeltelijke overeenkomst leiden tot verwarring of foutief taalgebruik. Ook is toegevoegd een lijst van courante anglicismen waarvoor Franse equivalenten worden gebruikt of aanbevolen. Verder treft men in de *Appendices* de hierboven vermelde lijsten aan.

Observations grammaticales

Ook hier is de opzet contrastief. Er wordt aandacht besteed aan de vertaling van bepaalde woordsoorten, zoals voornaamwoorden, bijwoorden, bijzondere werkwoordconstructies, het afwijkend gebruik van hulpwerkwoorden en het gebruik van de subjonctief bij onpersoonlijke werkwoorden. Het logisch verband tussen voorzetselconstructies, het tegenwoordig of voltooid deelwoord en bijwoordelijke bijzinnen is weergegeven in een schema en geïllustreerd in voorbeeldzinnen.

Voor wie zijn vertaalvaardigheid nog verder wil ontwikkelen verwijzen wij naar het boek *Matériaux pour la traduction*, dat goed aansluit op *Nieuwe Praktische Wenken*. Zie de bijgevoegde lijst van aanbevolen literatuur.

Oefeningen

Dit deel is toegevoegd op veler verzoek. Voor de oefeningen is de leerstof opgedeeld in 38 leerblokken van 5 à 6 lemmata, van de drie laatste paragrafen van de *Appendices* en de *Observations grammaticales*. In de meeste gevallen bestaat een oefening uit 10 losse zinnen waarvan de inhoud betrekking heeft op situaties die aansluiten op de leefwereld van nu.

Deze oefeningen zijn zeer gevarieerd van opzet. Een sleutel bij deze oefeningen biedt studenten de mogelijkheid voor zelfstudie en is te vinden op een aparte website: www.boekenservice.nl/npw

Register

In het alfabetisch register zijn alle trefwoorden uit het eerste deel opgenomen met hun varianten, syntagmen en vaste woordcombinaties. De items in de lijsten van de *Appendices* zijn niet opgenomen omdat deze zelf al alfabetisch zijn geordend.

Tot slot

Veel dank zijn wij verschuldigd aan Brigitte Venturi, vertaler en docent aan ITV Hogeschool voor Tolken en Vertalen te Utrecht. Als native speaker heeft zij door haar waardevolle suggesties en kritische opmerkingen een belangrijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van dit boek.

Wij hopen dat deze geheel vernieuwde uitgave degenen die zich in het Frans verder willen bekwamen zijn nut als vanouds zal bewijzen.

oktober 2014

Chris de Kok, oud-docent Radboud Universiteit Nijmegen

Ariane Leeuwijn-van de Ven, oud-docent Vakgroep voor Vertaalwetenschap UVA Amsterdam

Deel 1

Trefwoorden:

Aan (vz.)	Gaan	Laat	Ogenblik	Vallen
Aanleiding	Gang (abstr.)	Lang	Om (vz.)	Van (vz.)
Aard	Gauw	Langer (bijw.)	Onder (vz.)	Vast
Achter	Gebied	Langs (vz.)	Onderwerp	Ver
Al (bijw.)	Gebrek	Laten	Onmogelijk	Verband (abstr.)
Als	Gebruik	Later(e)	Ook	Verbeteren
Alsof	Gebruiken	Leiden	Op (vz.)	(Ver)delen
Anders	Gemakkelijk /	Lenen	Opletten	Verder
Antwoorden	Gemak	Leren	Oplossen	Verhouding
Behalve	Gevoel	Liever	Opmerken	Verkeerd
Behoren	Gevolg	Liggen	Oud	Vermoeden
(Be)merken	Gewoon	Lijken / Schijnen	Over (vz.)	Vertellen
Bericht	Gezond /	Loop	Pas (bijw.)	Vertrouwen
Beroep (abstr.)	Ongezond	Lopen	Per (vz.)	Verwachten /-ing
Besluit / Besluiten	Graag	Los	Persoon	Vinden
Best	Haasten, zich /	Maar	Plaats	Voldoen
Bestaan	Haast	Maken	Plan	Volgende
Beter	Halen	Manier	Punt	Voor (vz.)
Betrekking (abstr.)	Half	Materiaal /	Raken (koppelw.)	Voorstellen
Bezoek / Bezoeken	Hangen	Materieel	Reden	Voorstel
Bij (vz.)	Herinneren /-ing	(Mee)brengen	Rekening	Vorige
Bijna	Heten	Meenemen	Roepen	Vragen
Blijken	Hier- / Daar-	Meer	Ruimte	Vroeg
Blijven	(in samenst.)	Meeste	Schijnen (hulpw.)	Wachten
Boven	Hoe	Menen / Mening	Schelen	Weg
Breken	Hoeven (te)	Mensen	Schuld	Wel (bijw.)
Brengen	Hoog	Merken (dat)	Soms	Wensen / Wens
Buiten	Hoogte	Met (vz.)	Spreken	Werk
Dag	Horen (te)	Middel	Staan	Willen
Danken	Horen (iets)	Minder	Staat (abstr.)	Wisselen
Deel	Houden	Minst	Stellen	Woord
Delen (in, met)	Huis/Thuis	Missen	Stof	Worden
Denken	Hulp	Moeilijk	Stuk (zvw.)	Zeer
Doel	In (vz.)	Moeite	Tegen (vz.)	Zeggen
Doen	Jaar	Moeten	Teken	Zeker
Door	Juist	Mogelijk	Terug- (samenst.)	Zetten (samenst.)
Druk (bnw.)	Kant	Mogen (hulpw.)	Tijd	Zien
Duren	Kenmerk	Na (vz.)	Toch	Zitten
Eens	Kennen	Naar (vz.)	Tonen / Vertonen	Zo
Eerst(e)	Kennis	Namelijk	Tot (vz.)	Zogenaamd
Einde	Komen	Net (bijw.)	Treffen	Zorg
Enig	Kosten	Nieuw	Twijfelen / Twijfel	Zorgen
Even (bijw.)	Krijgen	Nog	Uit (vz.)	Zulk(e)
Fout	Kunnen	Nu / Nou	Uitzien	

Aan

1 (plaats)

stoppen *aan* de Zwitserse grens
aan tafel gaan
een pakje *aan* huis bezorgen
Mijn vrienden hebben een huis *aan* zee.
Zij woont *aan* deze kant, en hij *aan* de overkant.
aan de kust, *aan* de Franse Rivièra
Het dorp ligt *aan* de Maas.
kijken naar de sterren *aan* de hemel
aan het hoofd van een bedrijf staan
bovenaan de lijst staan
vooraan, *voorop* lopen [→ Voor b]

2 aan het ... (+ werkwoord)

Je moet hem niet storen, hij *is aan het* bellen.
Waar is Jeanne? – Ze *is zich aan het* opmaken.
Waar is hij? – Hij *is aan het* werk.

3 (andere uitdrukkingen)

Daar *hebben* we niets *aan*.
Daar *heb* ik veel *aan gehad*.
Hij is overwerkt, hij *is aan* vakantie *toe*.
Ben je al met dat werk begonnen?
Daar *ben* ik nog niet *aan toe* (*gekomen*).
Maar dat zal ik vandaag nog doen.
Daar *kun* je *van op aan*.

4 (werkwoorden en bijv. nw. met vast voorzetsel)

sterven *aan* de gevolgen van zijn verwondingen
Zij zijn schuldig bevonden *aan* schending van de mensenrechten
etc.

5 (uitbreiding van het voorzetsel)

de brief *aan* de minister
iem. *aan* een baan helpen
etc.

à, de, sur

s'arrêter *à* la frontière suisse
se mettre *à* table, passer *à* table
livrer un paquet *à* domicile
Mes amis ont une maison *au bord de* la mer.
Elle habite *de* ce côté, et lui *de* l'autre côté, en face.
sur la côte, *sur* la Côte d'Azur
Le village est situé *sur* la Meuse.
regarder les étoiles *dans* le ciel
être *à la tête d'*une entreprise (sens figuré)
figurer *en tête de* (la) liste (sens littéral)
marcher *en tête*, *en tête du* défilé

être en train de, occupé à (+ inf.), ou (présent / imparf.)

Ne le dérangez pas. Il *est en train de* téléphoner.
Où est Jeanne ? – Elle *est occupée à* se faire belle.
Où est-il ? – Il travaille.

(traductions contextuelles)

Cela ne nous avance pas.
Cela m'a bien servi, cela m'a été très utile.
Il est surmené, il a besoin de vacances.
As-tu déjà commencé ce travail ?
Je *n'en suis pas encore là*.
Mais je le ferai aujourd'hui même.
Tu peux me faire confiance.

[→ Verbes et adjectifs à préposition fixe 6]

mourir *des* suites de ses blessures
Ils ont été déclarés coupables *de* violation des droits de l'homme.
etc.

[→ Mots qu'on ajoute ... 7. 6]

la lettre *adressée au* ministre
aider qn *à trouver* un emploi
etc.

Aanleiding

1 (gelegenheid, omstandigheid)

Die gebeurtenis gaf haar een *aanleiding* om ons te schrijven.
Hij vindt altijd wel een *aanleiding* ons te bekritisieren.

l'occasion (f.)

Cet événement lui a fourni *l'occasion de* nous écrire, a fourni *une occasion pour* nous écrire.
Pour lui, toutes les *occasions* sont bonnes pour nous critiquer.

Zorgen

1 zorgen voor, passen op

ervoor zorgen *dat* ...

Wil jij voor de planten *zorgen* tijdens onze vakantie?

Als jij voor het ontbijt *zorgt*, dan *zorg* ik voor de kinderen.

Hij is nog niet in staat om voor *zichzelf te zorgen*.
Zij zal *ervoor zorgen dat* u de nodige stukken krijgt.

De bankenunie moet *zorgen voor* een goed beheer van een gemeenschappelijk fonds in crisistijd.

2 ervoor zorgen dat *niet* ... , oppassen dat *niet* ...

Pas op dat je *niet* van de trap valt!
Zorg dat ze je *niet* zien bij de controle!

Zorg ervoor dat je het gas afsluit voor je weggaat.

avoir soin de, prendre soin de, s'occuper de qn/de qc.

s'occuper de (+ inf.), se charger de (+ inf.)

Veux-tu *prendre soin des* plantes pendant nos vacances ?

Si toi, tu *te charges du* petit déjeuner, je *m'occuperai des* enfants.

Il n'est pas encore capable de *se prendre en charge*.
Elle *s'occupera de*, elle *se chargera de* vous fournir les documents nécessaires.

L'union bancaire doit *assurer* la bonne gestion d'un fonds commun en période de crise.

faire attention à ne pas (+ inf.), à ce que ... (+ subj.)

Faites attention à ne pas tomber dans l'escalier !
Fais attention à ce que personne ne te voie au contrôle !
Évite de te faire repérer au poste de contrôle !
N'oublie pas de fermer le gaz avant de partir.

Zulk(e)

1 zo'n, dergelijk, soortgelijk (algemene categorie)

Zo'n gelegenheid, een *dergelijke* gelegenheid doet zich niet elke dag voor.

Ik had *zo'n* honger dat ik diverse keren heb opgeschept.

Van *zoiets* heb ik nog nooit gehoord.

Wat zou jij in een *dergelijk* geval gedaan hebben?
In een *soortgelijk* geval zou ik anders gehandeld hebben.

Wat wenst u? – Ik zoek *zoiets*, zoek *iets dergelijks*.

2 zo'n, zulke (bepaald geval): deze, die

Zo'n kind heeft veel liefde nodig.

Zulke dingen zeg je niet waar anderen bij staan.

Wat een brutaliteit! *Zulke* mensen denken dat ze zich alles kunnen veroorloven.

3 zulk(e) (+ bijv. nw.) [→ Zo 2]

Gisteren hebben we een fietstocht gemaakt. Het was *zulk* mooi weer!

Het is niet om aan te zien dat vluchtelingen onder *zulke* moeilijke omstandigheden leven.

Het Rode Kruis moest de zwaargewonden onder *zulke* moeilijke omstandigheden vervoeren!

[→ voir aussi la grammaire]

tel, pareil ; semblable, analogue

Une *telle* occasion, une occasion *pareille* ne se présente pas tous les jours.

J'avais une *telle* faim, j'avais *tellement* faim que je me suis servi plusieurs fois.

Je n'ai jamais entendu parler d'*une chose pareille*.

Qu'est-ce que tu aurais fait dans un cas *pareil* ?

Dans un cas *semblable, analogue*, j'aurais agi autrement.

Que désirez-vous ? – Je cherche *quelque chose de ce genre*.

ce (adjectif démonstratif)

Cet enfant a besoin de beaucoup d'affection.

On ne dit pas *ces choses-là* en présence des autres.

Quelle impertinence ! *Ces gens-là* se croient tout permis.

si (+ adjectif), tellement (+ adjectif)

Hier, nous avons fait un tour à bicyclette. Il faisait *si* beau, il faisait *tellement* beau !

Il est dur de voir des réfugiés vivre dans des conditions *si* difficiles.

La Croix Rouge devait évacuer les blessés graves dans des circonstances *très* difficiles, *extrêmement* difficiles !

Deel 2

Appendices

1. Problèmes de sens :
  - 1.1 Ne confondez pas le sens des mots suivants
  - 1.2 Méfiez-vous des faux amis

2. Problèmes de forme :
  - 2.1 Notez les différences formelles entre le néerlandais et le français
  - 2.2 Correspondances morphologiques entre le néerlandais et le français

3. Quelques anglicismes et leurs équivalents français

4. Comparez le néerlandais au français

5. Notez l'ordre inversé dans les locutions suivantes

6. Verbes et adjectifs à préposition fixe : emploi différent de la préposition

7. Mots qu'on ajoute en français

8. Mots qu'on supprime en français

1 Problèmes de sens :

1.1 Ne confondez pas le sens des mots suivants :

accueillir <i>ontvangen</i> (v. <i>bezoek</i>)	opprimer <i>onderdrukken</i> (van een volk)
recueillir <i>opvangen, opnemen</i> (in <i>noodsituatie</i>)	réprimer <i>onderdrukken</i> (gevoel); <i>neerslaan</i> (opstand)
	supprimer <i>afschaffen, opheffen, uit laten vallen</i>
affectueux <i>aanhankelijk, genegen</i>	le parti, partial <i>de politieke partij, partijdig</i>
affectif <i>gevoels-</i> : la vie affective	la partie <i>de strijdende partij; deel</i>
une avance <i>een voorschot</i> (betalen)	partiel(lement) <i>gedeeltelijk</i>
l'avancement (m.) de voortgang, vordering	
civil <i>burgerlijk</i> : l'état ~ <i>de burgerlijke stand</i>	plus tôt <i>eerder</i> (v. <i>tijd</i>)
civique <i>burger-</i> : les droits civiques <i>de burgerrechten</i>	plutôt ... que (de + inf.) <i>liever ... dan</i>
l'instruction ~ <i>maatschappijleer</i>	procès (m.) <i>proces, rechtszaak</i>
	processus (m.) <i>proces, verloop, ontwikkeling</i>
destination (f.) <i>plaats van bestemming</i>	progrès (m.) <i>vordering, vooruitgang</i>
destin (m.) <i>lot, lotsbestemming</i>	progression (f.) <i>toename, voortgang</i>
éclairer, éclairage (m.) <i>verlichten, verlichting</i> (concr.)	prolongation (f.) <i>verlenging</i> (v. <i>tijdsduur</i>)
éclaircir, éclaircissement (m.) <i>ophelderen, opheldering</i>	prolongement (m.) <i>verlenging</i> (ruimtelijk)
équipage (m.) <i>bemannings</i> (v. <i>boot, vliegtuig</i>)	rang (m.) <i>rij</i> (<i>achter elkaar</i>): au troisième ~
équipement (m.) <i>uitrusting, installatie, voorzieningen</i>	rangée (f.) <i>rij</i> (<i>naast elkaar</i>): une ~ de maisons
estime (f.) <i>achting, waardering</i>	retrait (m.) <i>het intrekken; opnemen</i> (v. <i>geld</i>), <i>pinnen</i>
estimation (f.) <i>schatting, raming</i>	retraite (f.) <i>pensioen; terugtrekken</i> (v. <i>troepen</i>)
exprès (adv.) <i>met opzet</i> : faire ~ de ... (+ inf.).	session (f.) <i>rechtszitting; examenperiode</i>
expressément <i>uitdrukkelijk, expliciet</i> : dire ~	séance (f.) (<i>parlementaire</i>) <i>zitting, vergadering;</i>
cp. <i>expresbrief</i> : une lettre exprès [-s] (adj.inv.)	<i>filmvoorstelling; medische behandeling</i>
fâché <i>boos</i>	spacieux (<i>met veel ruimte</i>): une maison spacieuse
fâcheux <i>kwelijk, naar, vervelend</i>	spatial (<i>in de ruimte</i>): la station spatiale
à fond <i>grondig</i> (bijw.)	tache (f.) <i>tacher</i> <i>vlek, vlekken maken</i>
au fond, dans le fond <i>eigenlijk</i>	tâche (f.) <i>taak, opdracht</i>
fondations (f.plur.) <i>fundament</i> (v. <i>gebouw</i>)	teint (m.) <i>tint, gelaatskleur</i>
fondement (m.) <i>basis, beginsel, grondslag</i>	teinte (f.) <i>tint, nuance, kleurschakering</i>
inabordable <i>onbetaalbaar, te duur</i>	tenter qn, tentation (f.) <i>bekoren; verleiding, bekoring</i>
impayable (fig.) <i>kostelijk, komisch</i>	tenter de (+ inf.), tentative (f.) <i>pogen te; poging</i>
index (m.) <i>index, inhoudsopgave; wijsvinger</i>	
indice (m.) <i>aanwijzing, hint; indexcijfer</i>	

Hij *zat* televisie *te* kijken toen de telefoon ging.
Zij *zat* de krant *te* lezen toen er werd gebeld.

Il regardait la télévision quand le téléphone sonna.
Elle lisait le journal quand on sonna à la porte.

8.6 suppression d'un adverbe de modalité : *dan, eens, even, maar, nog, wel, zo*

Als hij komt, zeg hem **dan** *maar* dat ik akkoord ga.
Als je tijd hebt, vergeet *dan* niet dit verslag te lezen.
Als je vragen hebt, kom *dan* gerust *even* langs!
Schiet **eens** op!
Schuif *eens* op!
Zal ik je *eens* wat vertellen!
Mag ik u **even** onderbreken?
Kan ik u *even* alléén spreken?
Het is **maar** goed dat ze op tijd vertrokken waren.
Als je er *maar* voor zorgt dat alles op tijd klaar komt!
Als ik *nou ook maar* enige hulp zou kunnen krijgen!
Ga je gang *maar*! (bij een gebiedende wijs)
Laten we er *maar* niet meer over praten!
Zeg hun *maar* dat we geen tijd hebben!
Pas *maar* op dat je tas niet wordt gestolen!
Dag meneer Dupont! Kent u me **nog**?
Jazeker! Woont U *nog* steeds in de rue Victor Hugo?
De chaostheorie? Daar heb ik *nog* nooit van gehoord.
Heeft u *nog* meer exemplaren? – Helaas, niet!
Je kunt **wel** begrijpen dat niemand dat betreurt.
Wil je *wel* geloven dat iedereen opgelucht is?
Wanneer wordt er een nieuwe directeur aangesteld?
– Dat zal *wel* even duren!
Zou u **zo** goed willen zijn ons om 7 uur te wekken?
Zij is *zo* verstandig geweest om niet te reageren.
Ze zijn *zo* gelukkig geweest dat hun meteen een woning werd toegewezen.

S'il vient, dites-lui que je suis d'accord.
Si tu as le temps, n'oublie pas de lire ce rapport.
Si tu as des questions, n'hésite pas à passer me voir !
Dépêche-toi !
Pousse-toi !
Tu veux que je te dise !
Permettez-moi de vous interrompre !
Est-ce que je peux vous parler en tête à tête ?
Heureusement qu'ils étaient partis à l'heure.
Pourvu que tu t'arranges pour tout finir à temps !
Si seulement on m'offrait le moindre soutien !
Je vous en prie ! Allez-y ! (avec un impératif)
N'en parlons plus !
Dites-leur que nous n'avons pas le temps !
Fais attention à ne pas te faire voler ton sac !
Bonjour, monsieur Dupont ! Vous me reconnaissez ?
Bien sûr ! Vous habitez *toujours* rue Victor Hugo ?
La théorie du chaos ? Je *n'en* ai *jamais* entendu parler.
Vous avez *d'autres* exemplaires ? – Hélas !
Tu comprendras que personne ne le regrette. (subj.)
Croiriez-vous que cela soulage tout le monde ?
Quand est-ce qu'on nommera le nouveau directeur ?
– Ça va prendre un certain temps ! Ça va être long !
Vous serez gentil de nous réveiller à 7 heures !
Elle a eu la sagesse de ne pas réagir.
Ils ont eu la chance de se voir attribuer un logement tout de suite.

Deel 3

Observations grammaticales

1. Notez bien le genre masculin des mots suivants
2. Pronoms personnels et possessifs : quelques cas particuliers
3. La traduction des pronoms-adverbes présentatifs
4. La traduction du pronom neutre *het*
5. La traduction du pronom neutre *dat*
6. La traduction des démonstratifs *die, dat* au sens affaibli
7. L'emploi du pronom *wat*
8. L'emploi des *très* au lieu de *beaucoup*
9. Constructions personnelles vs constructions impersonnelles
10. L'auxiliaire des verbes intransitifs français
11. Notez bien l'emploi du subjonctif des verbes impersonnels
12. Les rapports logiques entre prépositions, participes et conjonctions pour exprimer le temps, le but, la conséquence, la cause, la condition, la concession ou l'opposition
13. La traduction de la conjonction néerlandaise : *en*
14. L'interprétation de la conjonction française : *si*
15. La traduction de la conjonction néerlandaise : *of*

1 Notez bien le genre masculin des mots suivants :

un abîme	le drame	un interrogatoire	le poison [het gif]
un alinéa	un échange	le kiosque	le problème
un ange	un édifice	le légume	le réflexe
un armistice	un élastique	le liquide	le remède
un artifice	un éloge	le lycée	le reproche
un atome	un épisode	le magazine	le reste
le bénéfice	un équilibre	le malaise	le rhume
le buste	un espace	le manque	le risque
le caprice	un exemple	le mérite	le rôle
le choix	un exercice	le microbe	le rythme
le contrôle	l'exode (rural)	le monosyllabe	le satellite
le crépuscule	le fleuve	cp. une syllabe	le service
le critère	le gène [het gen]	le moustique	le silence
le culte	le geste	le musée	le squelette
le catalogue	le graphique	le mystère	le territoire
le délice	le gramme	un obstacle	le trouble
le dilemme	un honneur	un orage	le vase
le dividende	l'hymne (national)	un orchestre	le verre
le domaine	un incendie	le peigne	le vertige
le domicile	un indice	le périodique	le vestige
le doute	un insigne	le pétrole	le visa

2 Pronoms personnels et possessifs : quelques cas particuliers :

2.1 Contrairement au néerlandais, on emploie en français l'adjectif possessif au lieu du pronom personnel dans certaines locutions prépositionnelles :

We hebben kennis *met hen* gemaakt.

Nous avons fait *leur* connaissance.
(faire la connaissance de)

Zij liep *hem* tegemoet.

Elle est allée à *sa* rencontre.
(aller à la rencontre de)

We hebben bezoek *van hem* gehad.
Een voorbijganger kwam *hen* te hulp.
Hij is familie *van mij*.

Nous avons eu *sa* visite. (avoir la visite de)
Un passant est venu à *leur* secours.
Il est *de ma* famille. C'est *mon* parent.
Nous sommes apparentés.

Wie is dat ? – Dat is een vriendin *van ons*.
Hoe oud is die auto *van jullie*?

Qui est-ce ? – C'est *une de nos* amies.
Quel est l'âge de *votre* voiture ?

2.2 En général, on emploie l'article défini au lieu de l'adjectif possessif avec les parties du corps, quand le rapport de possession ressort clairement du contexte.

Ce rapport peut être exprimé par un pronom réfléchi ou par un pronom personnel.

Zij heeft *haar* rechterbeen gebroken.
Ik heb *mijn* linkervoet verstuikt.
Hij heeft *zijn* haren laten knippen.
De kapper heeft *zijn* haren geknipt.
Hij tikte hem op *zijn* schouder.
Het glas gleed uit *mijn* vingers.
Zij slaapt altijd op *haar* buik.

Elle s'est cassé *la* jambe droite.
Je *me* suis foulé *le* pied gauche.
Il s'est fait couper *les* cheveux. [→ 2.3]
Le coiffeur *lui* a coupé *les* cheveux.
Il *lui* a tapé sur *l'épaule*.
Le verre *m'a* glissé *des* mains.
Elle dort toujours sur *le* ventre.

Avec le verbe *avoir* on emploie toujours l'article défini.

Hij heeft pijn aan *zijn* knieën.
Ik heb pijn in *mijn* rug, onder in *mijn* rug.
Op de foto kun je zien dat *haar* pols gebroken is.

Il a mal *aux* genoux.
J'ai mal *au* dos, j'ai mal *aux* reins.
La radio montre qu'elle *a* le poignet cassé.

2.3 Cependant, on emploie l'adjectif possessif quand il est nécessaire d'éviter l'ambiguïté, quand le nom est déterminé par une épithète, ou quand le nom désignant la partie du corps est le sujet de la phrase. Il faut éviter d'exprimer deux fois le rapport de possession.

Kijk eens naar *mijn* been, dat is helemaal rood.
Hij heeft *zijn* lange haren af laten knippen.
Ik zie niet goed meer met *mijn* linker oog.
Ik heb nog steeds pijn aan *mijn* rechter voet.

Regarde *ma* jambe, elle est toute rouge.
Il a fait couper *ses* cheveux *longs*. [→ 2.2]
Mon oeil gauche voit moins bien. (sujet)
Mon pied droit fait toujours mal. (sujet)

2.4 La traduction de *ervan* :

***Ervan* exprimant un rapport de possession se traduit en français par *en* + l'article défini :**

Hij heeft me dat verhaal verteld, maar ik ken niet alle details *ervan*.
Dit zijn alle foto's van onze vakantie; de leukste *ervan* bewaar ik op de computer.

Il m'a raconté cette histoire, mais je n'*en* connais pas tous *les* détails.
Voici toutes les photos de nos vacances ;
j'*en* garderai *les* plus belles sur mon ordinateur.

***Ervan* se traduit par l'adjectif possessif lorsque cet adverbe se trouve dans la même proposition que le nom qu'il reprend, ou lorsqu'il fait partie du sujet de la proposition :**

We kennen niet alleen de gevolgen van vulkaanuitbarstingen, maar ook de oorzaken *ervan*.
Cp. ..., maar we kennen ook de oorzaken *ervan*.
Deze roman is interessant, maar de stijl *ervan* bevalt me niet.

On connaît non seulement les effets des éruptions volcaniques, mais aussi *leurs* causes.
(= une seule proposition).
..., mais on *en* connaît aussi *les* causes.
(= deux propositions)
Ce roman est intéressant, mais *son* style ne me plaît pas.

***Ervan* ne se traduit pas avec *la plupart* :**

De mand ligt vol appels; *de meeste ervan* zijn rot.

Le panier est rempli de pommes ; *la plupart* sont pourries.

Deel 4

Oefeningen

Trefwoorden opgedeeld in leerblokken: Aan t/m Zulk

blok 1: Aan - Behalve	blok 16: Minst - Mogen
blok 2: Behoren - Beter	blok 17: Na - Nu
blok 3: Betrekking - Blijken	blok 18: Ogenblik - Onmogelijk
blok 4: Blijven - Doel	blok 19: Ook - Opmerken
blok 5: Doen - Enig	blok 20: Oud - Plan
blok 6: Even - Gebrek	blok 21: Punt - Schelen
blok 7: Gebruik - Graag	blok 22: Schuld - Stof
blok 8: Zich Haasten - Hier- / Daar-	blok 23: Stuk - Tijd
blok 9: Hoe - Houden	blok 24: Toch - Uit
blok 10: Huis / Thuis - Kant	blok 25: Uitzien - Vast
blok 11: Kenmerk - Krijgen	blok 26: Ver - Verder
blok 12: Kunnen - Leiden	blok 27: Verhouding - Vinden
blok 13: Lenen - Los	blok 28: Voldoen - Vragen
blok 14: Maar - Meer	blok 29: Vroeg - Werk
blok 15: Meeste - Minder	blok 30: Willen - Zeggen
	blok 31: Zeker - Zulk

Appendices :

- blok 32: paragraphe 6 : Verbes et adjectifs à préposition fixe
- blok 33: paragraphe 7 : Mots qu'on ajoute en français
- blok 34: paragraphe 8 : Mots qu'on supprime en français

Observations grammaticales :

- blok 35: pronoms et adverbes : cas particuliers
- blok 36: verbes français : cas particuliers
- blok 37: l'expression des rapports adverbiaux
- blok 38: quelques conjonctions : cas particuliers

Oefeningen bij de trefwoorden:

Blok 1: Aan - Behalve

1. Traduisez les mots mis entre parenthèses :

1. Nos amis ont une résidence secondaire (aan het meer) d'Annecy.
2. Le nombre de personnes qui (sterven aan aids) commence à diminuer.
3. Colette (is haar koffers aan het inpakken), elle part pour New York.
4. (Naar aanleiding van) un attentat à la bombe, on a arrêté plusieurs suspects.
5. Les problèmes financiers de cette entreprise (zijn van dien aard dat) la faillite est inévitable.
6. (Bij het achteruitrijden), il a accroché une autre voiture.
7. J'ai appelé les enfants, mais ils (deden alsof ze me niet hoorden). (op 2 manieren)
8. La secrétaire s'installa (achter de computer) pour (te beantwoorden) tous les e-mails.
9. (Het ligt niet in mijn aard om) dire des choses pareilles.
10. Le rappeur tunisien a eu un succès fou (al bij zijn eerste optreden).

2. Traduisez :

1. Dit is geen goede reisgids. Ik *heb er* niet veel *aan gehad*.
2. Die opmerking *gaf aanleiding tot* een flinke ruzie tussen beide partijen.
3. Anne zette de kinderen op de *achterbank*. Daarna stapte ze *voorin* naast de chauffeur.
4. De koopkracht van de meeste mensen *is achteruitgegaan*.
5. *Als* hoofd van de afdeling heeft zij de verantwoordelijkheid *voor* dertig personeelsleden.
6. Zij hebben *achter in* de tuin een zwembad aangelegd.
7. De vraag is **of men al dan niet* moet ingrijpen in Syrië. * [voir Appendices 7.5]
8. Je moet dat *anders* aanpakken. Op deze manier *krijg* je problemen met de burens.
9. De directie *heeft* nog niet *gereageerd op* de voorstellen van de ondernemingsraad.
10. *Al* roepen zij *nog zo* hard, niemand kan hen horen. (2x)

3. Insérez la préposition adéquate : *aan* ~ *achter* ~ *als* ~ *behalve* ~ ...

1. Son nom figure ... tête de la liste des candidats.
2. Suite ... votre courriel, je vous enverrai les articles désirés aujourd'hui même.
3. ... proviseur du lycée, elle a convoqué tous les enseignants pour la réunion. (2x)
4. ... quelques amis, il ne connaît personne d'autre dans le village.
5. Que fait Jean-Paul ? Il est occupé ... réparer le toit.
6. Ils sont montés ... tête du train, alors que nous étions assis ... queue.
7. Un incident politique a donné lieu ... un conflit ... ces deux pays.
8. Son amie est morte ... suites d'une opération ... coeur ouvert.
9. ... la Croix rouge, Terre des Hommes aussi essaye d'aider la population en détresse.
10. Cet homme est ... tête d'une grande société pétrolière.

Blok 2: Behoren - Beter

1. Remplacez les mots en italique par un équivalent :

1. On dirait que ce chat *appartient* à la famille. Il est si mignon.
2. Elle a glissé *un message* sous la porte pour me dire qu'elle ne viendrait pas.
3. Ils *sont fermement décidés* à ne pas payer cette facture salée.
4. A huit heures, nous écoutons toujours *les nouvelles* à la télé.
5. Ils *ont fait appel* à un avocat pour défendre leur cause.
6. Je lui ai conseillé de *faire plus d'efforts* pour réussir son examen cet été.
7. Si tu veux que je garde le secret de famille, tu peux *compter sur moi*.
8. À en juger par son apparence physique, le malade *est mieux* que la semaine dernière. (2x)
9. Le roman-fleuve des Thibault *comprend* plusieurs volumes.
10. Chantal est *meilleure en maths* que son frère aîné.

2. Insérez les mots qui conviennent :

1. Elle a trouvé une blouse qui ... très bien ... son pantalon rouge.
2. La nouvelle loi a été approuvée par ... royal.
3. Sylvie fait du bénévolat : son travail ... .. accompagner des personnes handicapées.
4. D'après ... .. à la télé, il fera beau demain.
5. Cette entreprise ... difficulté ne pourra plus ... : elle risque de faire faillite.
6. Le ministre de l'Intérieur ... .. son autorité pour expulser certains immigrants clandestins.
7. L'intervention chirurgicale s'est bien ..., et l'opéré s'est ... en moins de dix jours.
8. Mon studio ... .. une pièce avec coin-cuisine et ... une chambre à coucher.
9. Mario parle plusieurs langues couramment : il est ... .. langues.
10. Malheureusement elle s'est ... trop tard ... son erreur. (2x)

3. Traduisez :

1. Jeanne *behoort tot* de beste leerlingen van de eindexamenklas.
2. Alle partijleiders *deden een beroep op* de kiezers om te gaan stemmen.
3. Tenslotte *heeft* de vakbond *besloten* voor onbepaalde tijd in staking *te* gaan.
4. Jullie *kunnen beter* van hieraf te voet gaan naar het stadion.
5. *Het beste is* de auto hier te laten staan. Zo ver is het nu *ook* weer niet.
6. Het ging niet *al te* best met haar. Maar sinds vorige week gaat het *hoe langer hoe beter*.
7. Je moet je niet met mijn zaken bemoeien. Dat *hoor jij* niet *te* doen.
8. Volgens de laatste *berichten* zijn er *bij* die scheepsramp 60 opvarenden verdronken.
9. Hoe vind je de nieuwe vriendin van Maurice ? – Die is *best wel* aardig.
10. *Tot besluit* van haar betoog, citeerde de spreekster een tekst van Simone de Beauvoir.

Alfabetisch register

Alfabetisch Register

Aan 15

(vast vz. bij ww.) 171
~ huis, ~ tafel 15
~ de kant van 15
~ de rivier, ~ zee 15
~ het ... zijn 15, 155
ergens ~ toe zijn 15
ergens niets ~ hebben 15
ervan op ~ kunnen 15
aanbevelen (bij) 25
aandeel 31
aangaan (betreffen) 39
aanhouden (kleding) 54
aankomen:
ergens ~ 62
het komt erop ~ dat 63

Aanleiding 15

~ geven om te 15
~ geven tot 16
naar ~ daarvan 132
naar ~ van ... 16
aanleren 69
aanleunen (tegen) 116
aanpakken:
het verkeerd ~ 135
het zó ~ 19, 156
aansnijden:
een onderwerp ~ 96
aansprakelijk:
~ stellen voor 114
aanspreken (iem.) 112
aanstaan (v. apparaat) 113
aanstaande:
~ donderdag 139
aantal:
een ~ (+ znw.) 37
geringer in ~ zijn 82
aantreffen (iem.) 123
aanvankelijk 36
aanvraag:
op ~ toezenden 143
aanvragen:
iets ~ bij (instantie) 143
aanwenden (abstr.) 43
aanwijzen (iets) 101
aanzetten:
een apparaat ~ 154
iem. ~ tot 122

Aard 16

is ... van ~ (persoon) 16
is van ... ~ (zaak) 16

niet in de ~ liggen van 16
uit de ~ der zaak 16
van dien ~ dat 16
aardig (leuk) 37
iem. ~ vinden 138
abonneren (op) 99

Achter 16

~ in het boek 16
~ elkaar 16
~ iem. langs 16
~ in de tuin 16
~ in de zaal 16, 37
~ iem. staan (fig.) 17
erachter komen 17
achteraan ... 16
achteraf 17
achtereen:
zoveel dagen ~ 17
achterin (zitten) 16
achterkant:
kamer aan de ~ 59
achterlaten (iets) 68
achterlopen (v. klok) 72
achterover 16
achterstaan (met) 17, 69
achteruitgaan 17
achteruitrijden 16
afgaan (op iets) 39
afgevaardigde (bij) 25
afhalen:
pakje ~ 47
iem. van de trein ~ 47, 127
afhouden:
iem. ~ van 55
afkeer:
een ~ hebben van 128
afkomstig (uit) 62
afkrijgen (werk) 64
afleggen:
een lange weg ~ 146
afloop:
na ~ van ... 88
aflopen (onoverg.):
goed, slecht ~ 72, 135
aflopen (overg.):
stad, winkels ~ om 72
afmetingen 134
afstaan:
zijn plaats ~ 105
afstellen (v. apparaat) 115
aftekenen, zich (tegen) 116

afvragen, zich (of) 143
afwachting:
in ~ van ... (in brief) 145
afwisselen (elkaar) 150
afwisselend 150
afzetten:
iem. ergens ~ 154
afzien (van) 128
agenda:
op de ~ plaatsen 106
Al (bijwoord) 17
~ bij, ~ in, ~ op, ~ vanaf 17, 127
~ dan niet 17
~ is nog zo ... (toegevend) 17
~ te (+ bnw.) 17

alledaags 44

alleen:

~ maar hoeven te 52, 73
er ~ voor staan 113
we moeten ~ nog ... 86

aller- 152

~aardigst 152
~belangrijkste 152
~eenvoudigst 152
~hartelijkst 152

allereerst 36

Als 17

... ~ hij is, ... 18
~ (in de hoedanigheid v.) 18
~ maar (niet) ... 74
~ vrienden onder elkaar 18
~ beloning voor 19
~ blijk van 27
~ zodanig 18

alsmaar 73

~ blijven (+ ww.) 28
~ lopen te (+ ww.) 73
door ~ te (+ww.) 34

Alsof 18

doen ~ 18
althans 83
alvast 73, 129
alweer 91
amper 26, 85
anderhalf 48

Anders 18

anders (indien niet) 19
er zit niets ~ op ... 156
het kan niet ~ 19
iets ~, niets ~ 18
niemand ~ 18

waken (bij) 26

Weg 145

(concreet):

op ~ gaan naar 39, 145

de ~ door het bos 145

de ~ vragen aan 145

de linker ~ helft 145

dat ligt op mijn ~ (route) 145

op de openbare ~ 145

zich een ~ banen 146

een smalle ~ 145

gedurende de hele ~ 146

iets staat in de ~ 146

iem. in de ~ staan 146

(abstract):

een lange ~ afleggen (fig.) 146

een nieuwe ~ inslaan 90

op de goede ~ zijn 145

naar nieuwe wegen zoeken 145

het ligt niet op mijn ~ om 71, 145

wegennet 145

wegens 131

~ familieomstandigheden 108

weggaan 38

wegrijden (uit) 38

weigeren (te) 149

weinig:

zo ~ mogelijk ... 86

Wel 146

(tegenstelling):

niet dit, ~ dat 146

niet zozeer ... als ~ 146

~ ..., maar toch ... 146

(modaal gebruik):

dat is best ~ ... 22

dat komt best ~ goed 147

dat zal ~ ... zijn 86

dat zal ik ~ doen 147

heeft ze ~ ... ? (twijfel) 147

ik denk van ~ 146

is het ~ ... ? (vraag) 147

je hebt toch ~ ... ? 146

zal ~ , vast ~ 129, 147

hij zal ~ weer ... 154

dat zou ~ eens 36

ik ben ~ eens (soms) 35

we móesten ~ ... 86

(met aantal):

~ tien kilo, ~ een half uur 147

(nadere precisering):

en ~ ... (namelijk) 147

en ~ (opsomming) 89

en ~ om (uitleg) 147

en nog ~ (precisering) 147

weleens 35, 36, 111

weliswaar 146

wellicht 129, 147, 153

welnu 74, 92

Wens 147

een ~ doen 147

mijn beste ~en 147

nieuwjaars~ 147

de ~ te kennen geven 147

Wensen 147

iem. nieuwjaar ~ 147

succes ~ 147

te ~ overlaten 147

wat wenst u? 147

niet ~ te (dulden) 148

Werk 148

(activiteit):

het ~ neerleggen 148

het ~ hervatten 148

aan het ~ ! 148

een ~dag 30

nuttig ~ doen 148

dat is het ~ van ... 148

(werkwijze):

alles in het ~ stellen 114, 148

als volgt te ~ gaan 139, 148

anders te ~ gaan 19

(cultuur / techniek):

een kunst~ 148

de verzamelde ~en 148

een ~ over (boek) 148

een naslag~ 148

werking:

in ~ treden op 57

in ~, buiten ~ stellen 115

werkloos (zijn) 148

werkschema 106

werkzaam (bij) 25

werkzoekende 148

weten:

er meer van ~ 78

iem. laten ~ dat 67

zeker ~ dat ... 153

te ~ (opsomming) 89

wijze:

bij ~ van 18

wijzen (op) 101

iem. erop ~ dat 101

Willen 148

graag, dolgraag ~ dat 149

niet ~ dat 149

niets liever ~ dan 149

wil niet ... (v. apparaat) 149

het wil wel eens dat ... 149

winstmarge 110

Wisselen 149

geld ~ 149

van gedachten ~ 149

wisselvallig 150

wonen:

in die ... straat ~ 57

op een flat ~ 98

op kamers ~ 98

Woord 150

(woordeenheid):

het geschreven ~ 150

het gesproken ~ 150

het juiste ~ 59, 150

met andere ~en 150

(het spreken):

het ~ geven aan 150

het ~ ontnemen 150

het ~ richten tot 150

onder ~en brengen 150

een woordenwisseling 149

(belofte):

iem. zijn ~ geven 150

op zijn ~ geloven 150

zijn ~ niet houden 150

Worden 150

(ww. + bijv. naamwoord):

beter, slechter ~ 67, 151

groter, kleiner ~ 151

kouder, warmer ~ 151

mager ~, dik ~ 151

langer ~, korter ~ 151

arm ~, rijk ~ 151

bang ~, boos ~ 151

verliefd ~ op 151

zwanger ~ 151

ziek ~ 151

(tijd, seizoen):

donker ~, licht ~ 151

het wordt laat 151

het wordt lente, zomer 151

het wordt mooi weer 151

(ww. + zelfst. naamwoord):

wat is er geworden van ... ? 150

later willen ~ (+ beroep) 150

hoofd ~ van ... 151

dokter, onderzoeker ~ 150

het slachtoffer ~ van 150

zak (broekzak):

geld op ~ hebben 25

Zeer 151

het spijt me ~ dat 152

ik dank u ~ 151

niet al te ~ ... 151

~ bang zijn 152
~ goed opletten 151
zeerste:
ten ~ aanbevelen 151
ten ~ betwijfelen 151

Zeggen 152

eerlijk gezegd 152
eigenlijk gezegd 152
onder ons gezegd 152
zonder iets te ~ 152
geloof niet wat ze ~ 152
hij zegt nooit veel 152
het voor het ~ hebben 152
niets te ~ hebben over 152
net wat je zegt! 152
dat wil ~ 89
wat wil je daarmee ~ ? 152
dat zegt me niet veel 152
wat zeg je me nou! 152

Zeker 153

(bijwoord):

~ weten dat ... 153
dat zal ik ~ doen 153
hij is ~ weer eens ... 153
je weet ~ wel dat ... 153
vast en ~ 130, 153

(bijv. naamwoord):

er ~ van zijn dat 153
~ zijn van zichzelf 153
dat is iets wat ~ is 153
een ~ iemand 153
in ~e zin 153

zelfvertrouwen:

geen ~ hebben 136

Zetten 154

(concreet):

op de grond ~ 154
ladder tegen de muur ~ 154
hoger, lager ~ (temperatuur) 154
iets in elkaar ~ 154
op papier ~ 154
geld op de bank ~ 98
een handtekening ~ 154
in de krant ~ 154

(abstract):

iets op touw ~ 154
een valstrik ~ voor 154
iem. onder druk ~ 154
een huis te koop ~ 154
in, uit je hoofd ~ 154
vooroordelen opzij ~ 154

Zien 155

goed, slecht ~ 155
iets onder ogen ~ 155

in de verte kun je ~ 155
in het voorbijgaan ~ 155
iets laten ~ (tonen) 121
zich ergens laten ~ 121
zo te ~ , ... 155
ik moet nog ~ of ... 155
we ~ wel! 155
moet zelf maar ~ dat ... 155
iem. ~ te (+ ww.) 155

zin:

~ hebben om te 149
in zekere ~ 57, 153

Zitten 155

blijven ~ (op stoel) 28
blijf maar (zitten)! 155
we ~ hier goed 155
~ in, ~ bij (+ beroep) 156
op die school ~ 156
in die klas ~ 156
vol ~ met 156
vol ~ onder de ... 95, 156
~ te (+ ww.) 112, 155
er zit een gat in ... 156
er zit niets anders op 156
erover in ~ 156
in moeilijkheden ~ 156
met een probleem ~ 156

Zo 156

zo (+ bijv. naamwoord):

niet ~ groot als ... 157
niet ~ comfortabel als ... 156
niet ~ belangrijk (abs.) 83
er is niets ~ heerlijk als 157
~ aardig zijn om te 157
~ slecht nog niet 92
~ erg nu ook weer niet 98
~ verstandig zijn om te 157
~ voorzichtig zijn om te 157

zo (+ werkwoord):

dat is ook ~ 98
het is namelijk ~ dat ... 156
net ~ doen 90
~ gaat het ook met ... 156
~ is het gegaan! 156
~ is het niet! 156
~ niet, dan ... 19, 156
zo'n (dergelijke/ die, dat) 159
~ gelegenheid (dergelijke) 159
~ kind (dat) 159
~ mooi weer 158

zoals 157

iem. nemen ~ hij is 157
mensen ~ u ... 157

zodanig:

geweld als ~ 18, 157
zoeken (naar) 89, 145
zoekraken 107, 158

Zogenaamd 158

~ omdat ... 158

zoiets 157, 159

~ nog nooit gezien 157

~ dergelijks 159

~ vreemds 157

zojuist (net) 90, 103

Zorg 158

iets met ~ doen 158

veel ~ besteden aan 158

~ dragen voor 158

de ~ hebben voor 158

de ~ op zich nemen van 158

de grootste ~ is ... 158

de medische ~ 158

de thuis~ 158

zorgen (zelfst. nw. meervoud):

geld~ hebben 158

veel ~ baren 158

zich ~ maken over 158

zich geen ~ maken 158

Zorgen (werkwoord) 159

voor iets, voor iem. ~ 159

ervoor ~ dat ... 159

ervoor ~ dat *niet* 159

zorgplicht 158

zorgvuldig (bijw.) 158

zoveel:

net ~ (+ znw.) als ... 157

niet ~ (+ znw.) als ... 157

zover:

~ zijn we nog niet 131

als het ~ is, ... 131

het is ~ 131

zowel (als) 97

zozeer (dat) 157

Zulk(e) 159

zulke (dergelijke) 159

~ gelegenheid doet zich ... voor 159

zulke (die, deze, dat) 159

~ dingen 159

~ mensen 159

zulk (+ bijv. naamwoord):

~ moeilijke ... 159

~ mooi weer 159

zwaaien (met) 81